

Bestuurders en directeuren in Rijnmond-Drechtsteden: 'Nú al aan de gang met 'no regret'-maatregelen'

Welke grote beslissingen staan ons te wachten rondom de waterveiligheid in de regio Rijnmond-Drechtsteden? Wanneer moeten we wélke beslissingen nemen, op basis van welke informatie, hoe wegen we belangen af, en hoe betrekken we alle partijen daarbij? Dat bespraken directeuren en bestuurders op 26 januari 2026 in Rotterdam. Het overleg draagt bij aan de herijking van de voorkeursstrategie voor deze regio, onderdeel van het Deltaprogramma.

Op de agenda stond de stap 'oordeelsvorming' over deze herijking – inclusief een vooruitblik naar wat dit betekent voor de adviezen aan de deltacommissaris en partners in het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden (DPRD), én voor de agenda voor de komende zes jaar. Ruim twintig directeuren en bestuurders, onder wie voorzitter van het gebiedsoverleg Carola Schouten, troffen elkaar tijdens een ontspannen avond met uitzicht op de Maas.

Opties openhouden

Landschapsarchitect Lodewijk van Nieuwenhuijze presenteerde verschillende langetermijnstrategieën voor het gebied van de Rijn-Maasmonding, ontwikkeld in een 'ateliersetting' onder leiding van IABR – de Internationale Architectuur Biënnale. Deze Rotterdamse organisatie treedt op als facilitator van complexe planningsprojecten. In het ontwerpend onderzoek zijn grofweg twee denkrichtingen onderscheiden: een 'polder-' en een 'estuariene' variant.

De denkrichting 'estuariene' gaat uit van een open watersysteem waarbij de zand- en slibstromen zodanig worden benut dat ze het land kunnen laten meegroeien met de stijgende zeespiegel. De denkrichting 'polder' gaat uit van het uitbreiden van de dijkkring 14 (zuidelijke Randstad) tot en met Voorne-Putten, Hoeksche

Waard en Dordrecht, waarbij veel van wat nu buitendijks is, binnendijks komt te liggen. Beide strategieën hebben voor- en nadelen. Dankzij diverse onderzoeken naar de impact op de waterveiligheid en ook naar ecologische, economische en sociale impact, hebben we een eerste beeld van die voor- en nadelen gekregen.

Van Nieuwenhuijze gaf een aantal aanbevelingen, waaronder: zet in op zogeheten 'no regret-maatregelen' – maatregelen die nú impact hebben, maar nog wel toekomstige opties openhouden; investeer in innovatie en kennisontwikkeling, onder meer via proefprojecten; zorg voor dialoog met het sociale systeem en bevorder een stevige bestuurlijke verankering van dit onderzoekstraject.

Versnellen, verbreden en verdiepen

Pieter Jacobs van het programmateam DPRD gaf een toelichting op de cyclus van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming die uitmondt in de herijking van het Deltaprogramma in 2026. Die herijking gaat niet alleen over het systeem van dijken en stormvloedkeringen, maar ook over effecten op bijvoorbeeld woningbouw en de beschikbaarheid van zoetwater, en de relatie met NOVEX-gebieden en omliggende gebieden zoals de Zuidwestelijke Delta. Jacobs presenteerde drie hoofdconclusies van de herijking tot nu toe.

Ten eerste: de huidige voorkeursstrategie met een open afsluitbaar systeem is nog houdbaar en oprekbaar, maar nu al zijn er knelpunten, en deze nemen toe. Ten tweede: alternatieve waterveiligheidsstrategieën zijn mogelijk, maar vragen om veel meer samenhang met visie- en planvorming voor regionale ruimtelijke ontwikkelingen. Er zijn uiteenlopende belangen, die op verschillende manieren kunnen worden geraakt. En ten slotte: visievorming over een alternatieve strategie moeten we versnellen, verbreden en verdiepen, zodat we voorbereid zijn als kansen zich voordoen of als het echt nodig is.

“Klimaatverandering verloopt sneller en heviger dan we dachten”, besloot Jacobs. “We kunnen het ons niet veroorloven om te wachten. Ik pleit ervoor om nu te versnellen om straks op tijd klaar te zijn. En we komen er niet meer mee weg om onze acties alleen maar op waterveiligheid te richten.”

In drie deelsessies de diepte in

Vervolgens gingen de deelnemers uiteen in drie groepen om hierover verder te praten, aan de hand van stellingen. Tijdens een plenaire terugkoppeling bleek dat de aanwezigen, ondanks hun zeer uiteenlopende achtergronden, het in grote lijnen eens waren over een aantal basale punten. Zo was er een breed gevoel dat er nog te weinig urgentiebesef is, zowel onder bewoners en bedrijven als onder overheden en andere bestuurders. “Mensen voelen zich gewoon heel erg veilig”, werd er gezegd. “Mijn vraag is dus: hoe gaan we die hele samenleving meenemen? Er is al een landelijke discussie over weerbaarheid, dat zou een haakje kunnen zijn. Daar zouden we de watercomponent aan moeten toevoegen.”

Een ander terugkerend punt was: er zitten zó veel kanten aan waterveiligheid, en er zijn zó veel maatregelen nodig, dat daarvoor verschillende beslismomenten en verschillende tijdlijnen nodig zijn. Het uitstippelen van dat pad kost tijd, maar helderheid en een duidelijke verdeling van rollen en verantwoordelijkheden zijn nu al cruciaal.

Dan was er het punt van ‘besluiten nemen tegen een achtergrond van complexiteit en onzekerheid’. Hoeveel zekerheid heb je nodig om een grote beslissing te kunnen nemen – en andersom, met hoeveel onzekerheid kun je leven? Ook die vragen kennen verschillende antwoorden, was de conclusie, afhankelijk van waar je het precies over hebt. Daarin geldt een zekere hiërarchie: waterveiligheid is een randvoorwaarde. Maar niet tegen elke prijs. “Soms zijn er simpelweg beperkingen in wat er kan. Dat moeten we ook communiceren.”

Hoe nu verder?

Op basis van deze inbreng worden de diverse conclusies en adviezen aangescherpt; ze zijn terug te vinden in de concept-voorkeursstrategie DPRD. In het Directeurenoverleg van 19 maart en het Gebiedsoverleg van 2 april liggen ze vervolgens ter tafel voor besluitvorming. De presentatie van de herijkte voorkeursstrategie is rond Prinsjesdag, half september.

*Save the date: op dinsdag 22 september wordt er 's middags een
Gebiedsconferentie DPRD georganiseerd in Rotterdam.*

*Vragen? Mail naar het centrale mailadres van het programma:
info-deltaprogrammarijnmonddrechtsteden@rws.nl of neem contact op met
Pieter Jacobs (06 - 11 32 68 32).*